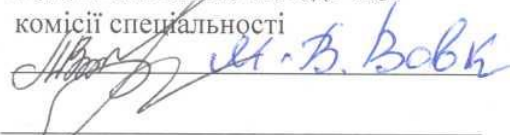

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет ветеринарної медицини та
біотехнологій імені С.З. Гжицького

Кафедра менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова навчально-методичної
комісії спеціальності

“21” серпня 2020 року
(ПІП, підпис)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Онови корпоративного управління

(код і назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти початковий (короткий цикл)
(назва освітнього рівня)

галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
(назва галузі знань)

спеціальність 073 «Менеджмент»

освітня програма Маркетинговий менеджмент

вид дисципліни вибіркова
(обов'язкова / за вибором)

Львів – 2020 р

Робоча програма з навчальної дисципліни основи корпоративного управління для студентів рівень вищої освіти початковий (короткий цикл) галузь знань 07 «Управління та адміністрування спеціальності 073 «Менеджмент»

Розробник - к.е.н., доцент Смолинець І.Б.

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри менеджменту «14» серпня 2020 року (протокол № 1)

Завідувач кафедри менеджменту [підпис]
(підпис)

Погоджено навчально-методичною комісією спеціальності «Менеджмент» «21» серпня 2020 р. (протокол № 1)

Схвалено навчально-методичною радою факультету економіки та менеджменту «25» 08 2020 р. (протокол № 3).

Голова ради [підпис] Поперечний С.І.
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Всього годин	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів/годин	3,0 / 90	3,0 / 90
Усього годин аудиторної роботи	36	12
в т.ч.:		
• лекційні заняття, год.	12	4
• практичні заняття, год.	24	8
• лабораторні заняття, год.		
семінарські заняття, год.		
Усього годин самостійної роботи	54	78
Форма семестрового контролю	залік	

Примітка.

Частка аудиторного навчального часу студента у відсотковому вимірі:

для денної форми навчання – 35%

для заочної форми навчання – 15%

1. Предмет, мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Предмет, мета вивчення навчальної дисципліни «основи корпоративного управління»

Предметом є основи, теорії та практики управління корпоративними підприємствами та організаціями в умовах ринкової економіки.

Метою є ознайомлення з понятійним апаратом, термінологією, використовуваної в сучасній практиці корпоративного управління, опанування системою теоретичних знань, умінь та практичних навичок в галузі корпоративного управління.

2.2 Завдання навчальної дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання:

знати:

- сутність, принципи та основи корпоративного управління;
- місце корпоративного управління в загальній системі управління підприємством;
- зовнішні й внутрішні чинники, що впливають на систему корпоративних відносин;
- методологічних основ та набуття навиків щодо ефективного впровадження системи корпоративного управління в діяльність органів влади і місцевого самоврядування .

вміти:

- володіти основними принципами корпоративного управління, яке дозволяє майбутнім фахівцям приймати обґрунтовані рішення щодо управління, організації, регулювання та мотивації всіх учасників корпоративних відносин;
- володіти методами та засобами прийняття управлінських рішень у системі корпоративного управління;
- взаємоузгоджувати діяльність представницьких, виборних та виконавчих органів управління корпоративного підприємства;
- проводити аналіз системи корпоративного управління акціонерного товариства.

Структура навчальної дисципліни

3.1. Розподіл навчальних занять за розділами дисципліни

Назви розділів	Кількість годин									
	ДФН					ЗФН				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	лабор	інд	с.р.		л	практ	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
РОЗДІЛ 1.										
Системна характеристика управління підприємством										
Тема1.Теоретичні основи корпоративного управління.	10	1	3	-	4	10	1	2	-	4
Тема2.Концепції корпоративного управління.	12	1	3	-	4	12	1	2	-	6
Тема3.Моделі корпоративного управління.	12	1	3	-	4	12		-	-	14
Тема4.Механізми корпоративного управління.	12	1	3	-	4	12		-	-	14
<i>разом за розділом 1</i>	<i>46</i>	<i>4</i>	<i>12</i>	<i>-</i>	<i>16</i>	<i>46</i>	<i>2</i>	<i>4</i>	<i>-</i>	<i>38</i>
РОЗДІЛ 2.										
Корпоративне управління підприємством										
Тема5. Організаційні елементи корпоративного управління	10	2	3	-	6	10	1	2	-	4
Тема 6. Управління корпоративним капіталом та витратами	10	2	3	-	6	10	1	2	-	4
Тема 7. Інформаційна система корпорації.	12	2	3	-	6	12			-	4
Тема 8. Корпоративна соціальна відповідальність	12	2	3	-	6	12			-	-
<i>Разом за розділом 2</i>	<i>44</i>	<i>8</i>	<i>12</i>	<i>-</i>	<i>24</i>	<i>44</i>	<i>2</i>	<i>4</i>	<i>-</i>	<i>12</i>
<i>Інші види самостійної роботи</i>					<i>14</i>					<i>28</i>
Усього годин	90	12	24	-	54	90	4	8	-	78

3.2. Лекційних заняття

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
РОЗДІЛ 1 <i>Системна характеристика основ корпоративного управління</i>			
1	Тема 1. Теоретичні основи корпоративного управління. 1. Сутність основ корпоративного управління. 2. Субєкти та об'єкти корпоративного управління. 3. Принципи корпоративного управління.	1	1
2	Тема 2. Концепції корпоративного управління. 1. Концепції управління акціонерними товариствами. 2. Учасники процесу корпоративного управління.	1	1
3	Тема 3. Моделі корпоративного управління. 1. Поняття моделі корпоративного управління та їх види. 2. Порівняльний аналіз моделей корпоративного управління.	1	
4	Тема 4. Механізми корпоративного управління. 1. Побудова системи внутрішньо корпоративного управління. 2. Корпоративний контроль. 3. Корпоративний етика. 4. Механізми корпоративного управління в міжнародній практиці.	1	
РОЗДІЛ 2. <i>Корпоративне управління підприємством</i>			
5	Тема 5. Організаційні елементи корпоративного управління . 1. Структура корпоративного управління. 2. Загальні збори акціонерів: компетенції та порядок підготовки і проведення. 3. Виконавчі органи корпорації, їх види та компетенції.	2	1
6	Тема 6. Управління корпоративним капіталом та витратами. 1. Форми корпоративного капіталу та різновиди корпоративних витрат. 2. Обіг корпоративних цінних паперів як об'єктів управління. 3. Дивідендна політика.	2	1
7	Тема 7. Інформаційна система корпорації. 1. Поняття та принципи розкриття інформації. 2. Корпоративні комунікації. 3. Вітчизняна та зарубіжна практика розкриття інформації.	2	
8	Тема 8. Корпоративна соціальна відповідальність. 1. Сутність та складові елементи корпоративної соціальної відповідальності, рівні її впровадження. 2. Принципи корпоративної соціальної відповідальності та критерії її дотримання в корпорації. 3. Показники оцінки корпоративної соціальної відповідальності. 4. Цикл управління корпоративною соціальною відповідальністю.	2	
РАЗОМ		12	4

3.3. Практичні (Лабораторні, семінарські) заняття

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Тема. Теоретичний базис корпоративного управління. 1.Економічна природа корпоративного управління. 2.Корпоративного управління як фактор розвитку економіки.	3	2
2	Тема . Концепції корпоративного управління. 1.Організаційна модель системи корпоративного управління. 2.Основні групи учасників корпоративних відносин та їх інтереси.	3	2
3	Тема . Моделі корпоративного управління. 1. Трикутник корпоративного управління при англо-американській моделі. 2. Формування української моделі корпоративного Управління.	3	-
4	Тема. Механізми корпоративного управління. 1.Корпоративна культура. 2. Внутрішня сторона корпоративної етики. 3. Механізми корпоративного управління в міжнародній практиці	3	-
5	Тема. Організаційні елементи корпоративного управління . 1. Корпоративний секретар та його функції в системі корпоративного управління. 2. Організаційні засади формування корпоративних об'єднань.	3	2
6	Тема. Управління корпоративним капіталом та витратами. 1.Форми корпоративного капіталу та різновиди корпоративних витрат. 2.Обіг корпоративних цінних паперів як об'єктів управління.	3	2
7	Тема. Інформаційна система корпорації. 1.Базові складові процесу розкриття інформації в корпорації. 2. Основні завдання внутрішніх комунікацій в корпорації.	3	-
8	Тема. Корпоративна соціальна відповідальність. 1. Концептуальні основи розвитку корпоративної соціальної відповідальності. 2. Історія розвитку корпоративної соціальної відповідальності. 3.Переваги корпоративної соціальної відповідальності.	3	
Усього годин		24	8

3.4 Самостійна робота

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Тема. Сутність та інфраструктура основ корпоративного управління. Особливості внутрішніх і зовнішніх корпоративних відносин. Наглядова рада і виконавчий орган. Основні проблеми корпоративного управління. Міжгалузеві особливості системи корпоративного управління.	4	4
2	Тема. Концепції та моделі корпоративного управління Дуалістичний принцип формування української моделі корпоративного управління. Основні чинники, які гальмують розвиток принципів корпоративного управління в Україні.	4	6
3	Тема. Організаційний та економічний механізм управління корпорацією Тактичне і стратегічне управління корпораціями.	4	14
4	Тема. Типова структура корпоративного управління. Основні принципи побудови структури корпоративного управління. Загальні збори акціонерів: компетенції та порядок проведення.	4	14
5	Тема. Організаційні елементи корпоративного управління Організація роботи наглядової ради корпорації. Виконавчі органи корпорації, їх види та компетенції. Корпоративний секретар та його функції в системі корпоративного управління.	6	4
6	Тема. Оцінювання ефективності та якості корпоративного управління Оцінювання ефективності корпоративного менеджменту. Визначте особливості оцінки ефективності корпоративного управління зацікавленими особами, власниками та менеджментом корпорації.	6	4
7	Тема. Інформаційна система корпорації Сутність внутрішніх корпоративних комунікацій та її мета. Основні завдання внутрішніх комунікацій в корпорації. Інструменти внутрішніх комунікацій корпорації.	6	4
8	Тема. Ефективність та якість корпоративного управління Стандарти корпоративного управління та критерії його ефективності. Основні переваги корпорації від впровадження стандартів корпоративного управління. Управління ефективністю корпорації.	6	
	Інші види самостійної роботи	14	28
Усього годин		54	78

4. Індивідуальні завдання

З метою покращення успішності студента та підвищення балів за його поточний контроль, студенту протягом семестру може додатково надаватися індивідуальне завдання (у вигляді реферату) за такими темами:

1. Аналіз становища корпоративного управління в Україні.
2. Антикризове управління в корпораціях
3. Система корпоративного управління в Україні.
4. Акціонерне товариство в системі правових інституцій.
5. Порядок створення та реєстрації відкритого акціонерного товариства.
6. Переваги і недоліки акціонерного товариства.
7. Нормативно-правове регулювання корпоративних відносин в Україні.
8. Корпоративна культура як чинник сучасного управління.
9. Формування дивідендної політики акціонерного товариства.
10. Роль держави у корпоративному секторі.
11. Основні тенденції розвитку корпоративного управління в Україні.
12. Типи та категорії цінних паперів акціонерного товариства.
13. Методи управління цінними паперами акціонерного товариства.
14. Формування принципів корпоративного управління
15. Практика корпоративного управління в Україні.
16. Англо-американська модель корпоративного управління
17. Західноєвропейська модель корпоративного управління
18. Японська модель корпоративного управління
19. Перехідна модель корпоративного управління
20. Історичні передумови виникнення акціонерних товариств
21. Акціонерні товариства в Україні
22. Міжнародні стандарти практики корпоративного управління
23. Розподіл прибутків акціонерного товариства.
24. Особливості визначення меж галузевого ринку.

5. Методи навчання

Під час викладання курсу використовуються такі методи навчання: інформаційно-ілюстративний, метод проблемного викладу, розв'язування задач та ситуаційних завдань, тестування, виступ з рефератом, а також методи інтерактивного навчання (ділові ігри, круглі столи тощо).

Основними видами навчальних занять згідно з навчальним планом є:

- лекції;
- лабораторні заняття;
- семінарські заняття;
- самостійна позааудиторна робота студентів (СРС).

6. Методи контролю

Форми проведення поточної перевірки протягом семестру:

- ❖ усна співбесіда;
- ❖ письмове фронтальне опитування;
- ❖ письмова перевірка з урахуванням специфіки предмету;
- ❖ експрес-контроль (тестовий);
- ❖ колоквиуми;
- ❖ консультація з метою контролю;
- ❖ домашнє завдання групового чи індивідуального характеру;
- ❖ перевірки виконання самостійної роботи.

Підсумковий (залік, екзамен) контроль проводиться тільки за 100-бальною шкалою, з якою є узгодженими 4-бальна шкала і шкала ECTS (табл.1). Завдяки такому узгодженню шкал отримується один і той же об'єктивний результат оцінювання знань.

7. Критерії оцінювання результатів навчання студентів

7.1. Денна форма

Оцінювання здійснюється за 100 – бальною шкалою, національною – зараховано/не зараховано та шкалою ECTS.

Таблиця 1

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Максимальна кількість балів за засвоєння тем з дисципліни «Основи корпоративного управління» протягом семестру становить 100:

$$100 (\text{ПК}) = 100;$$

де:

100 (ПК) – 100 максимальна кількість балів з поточного контролю, яку може набрати студент за семестр.

$$\text{ПК} = \frac{100 * \text{CAЗ}}{5} = 20 * \text{CAЗ}$$

Поточний контроль проводиться у формі усного опитування та письмового експрес-контролю на практичних заняттях, виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, комп'ютерного тестування.

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
5 ("відмінно")	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних/розрахункових завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі завдання. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами і відомостями.
4 ("добре")	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість розрахункових/тестових завдань. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.
3 ("задовільно")	В цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
2 ("незадовільно")	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання. Безсистемне відділення випадкових ознак вивченого; невміння робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.

Бал з поточного контролю може бути змінений за рахунок заохочувальних балів:

студентам, які не мають пропусків занять протягом семестру (додається 2 бали);

за участь в університетських студентських олімпіадах, наукових конференціях (додається 2 бали), на міжвузівському рівні (додається 5 балів);

за інші види навчально-дослідної роботи бали додаються за рішенням кафедри.

7.2. Заочна форма

Розподіл балів для студентів заочної форми є таким:

$$30 \text{ (ПК)} + 70 \text{ (ТСР)} = 100$$

30 (ПК) – 30 максимальних балів з поточного контролю (ПК), які може набрати студент під час настановчої та лабораторно-екзаменаційної сесії.

70 (ТСР) – бали за виконання тематичної самостійної роботи у міжсесійний період за програмою курсу.

8. Навчально-методичне забезпечення

1. Смолинець І.Б., «Основи корпоративного управління» Методичні рекомендації для практичних занять студентам спеціальності «073 Менеджмент». – Львів, 2020. – 35с.

2. Смолинець І.Б., «Основи корпоративного управління» Методичні рекомендації для самостійного вивчення курсу «Основи корпоративного управління для студентів спеціальності «073 Менеджмент». – Львів, 2020. – 45 с.

3. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни;

4. Конспект лекцій на паперовому та електронному носіях;

5. Друкований роздатковий матеріал.

9. Рекомендована література

Базова

1.Ігнат'єва І. А., Гарафонова О. І. Корпоративне управління: підручник. Київ: «Центр учбової літератури», 2013. 600 с.

2. Мальська М. П., Мандюк Н. Л., Занько Ю. С. Корпоративне управління: теорія та практика: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 15 2012. 360 с. Пуртов В. Ф., Третяк В. П., Кудінова М. М. Корпоративне управління: підручник. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. 364 с.

3.Гудзь О. Є Корпоративне управління: навчальний посібник. Київ: Державний університет телекомунікацій, 2014. 123 с.

4.Горинь М. О., Сенишин О. С., Чопко Н. С. Корпоративне управління: навчальний посібник; Львівський націон. ун-т ім. Івана Франка. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2012. 641 с.

5. Корпоративне управління: навч. посіб. О. А. Гавриш та ін.; відп. ред. Н. О. Сімченко; Нац. техн. ун-т України «Київ. політехн. ін-т». Київ: НТУУ «КПІ», 2012. 444 с.

6. Штерн Г. Ю. Корпоративне управління: навчальний посібник. Харків: ХНАМГ, 2009. 278 с.

7. Овсієнко О. В. Комплаєнс як спосіб запобігання участі бізнесу у корупційних схемах. Modern Technologies in Economy and Management: monograph The Academy of Management and Administration in Opole. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2019. P. 334–346.

8. Шевченко Л. С. Стратегічний інноваційний менеджмент: навч. посіб. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 155 с.

9. Шкільняк М.М. Корпоративне управління : навч. посіб. М. М.Шкільняк; Терноп. нац. екон. ун-т. - Тернопіль : Крок, 2014. - 293 с. - Бібліогр.: с. 286-288 - укр.

10. Шкільняк М.М., Апостолюк О.З. Корпоративне управління: навч. посіб. М. М.Шкільняк; Терноп. нац. екон. ун-т. - Тернопіль : Крок, 2016. - 169 с.

Допоміжна

1. Овсієнко О. В. Комплаєнс як спосіб запобігання участі бізнесу у корупційних схемах. Modern Technologies in Economy and Management: monograph The Academy of Management and Administration in Opole. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2019. P. 334–346.

2. Паршин Ю. І. Стратегія забезпечення сталого економічного розвитку національного господарства: теорія, методологія і практика: монографія Дніпропетр. ун-т ім. Альфреда Нобеля. Дніпропетровськ: Ун-т ім. А. Нобеля, 2016. 407 с.

3. Стратегія підприємства: адаптація організацій до впливу світових суспільно-економічних процесів: монографія А. П. Наливайко А. П. та інш.; за ред. А. П. Наливайка. Київ: КНЕУ, 2013. 454 с.

4. Ущатовський К. В. Теоретико-методологічні принципи формування стратегії підприємства. Проблеми науки. 2015. № 6. С. 28–34.

5. Фаріон Н. О. Принципи корпоративного управління: міжнародний та вітчизняний досвід. Інвестиції: практика та досвід. 2015. № 22. С. 134-138.

6. Черпак А. Є., Шершньова З. Є. Ефективність корпоративного управління в цільових моделях власників корпоративного капіталу та інших стейкхолдерів. Бізнес Інформ. 2015. № 6. С. 215-222.

7. Donaldson T., Preston L. E. The stakeholder theory of the corporation: Concepts, evidence, and implications. Academy of Management Review. 2005. № 20. P. 65–91.

10. Інформаційні ресурси

1. Електронний архів-репозитарій Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. URL: <http://dspace.nlu.edu.ua/>.

2. Офіційний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.

3. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>.

4. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

5. Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>.

6. Journal website «Journal of Economic Theory». URL: <https://www.journals.elsevier.com/journal-of-economic-theory>.

7. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.